

LANSSTYRELSEN

i Jönköpings län

Länsantikvarien

BESLUT

1978-06-30

11.392-2425-76

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET
DOKUMENTATIONSBYRÅN
Sektionen för byggnadsinventering

85-01-03 PAg

Jönköpings läns museum
Box 2133
550 02 JÖNKÖPING

Byggnadsminnesförklaring av Museet och Fornminnesgården i kvarteret Kopparslagaren, magasinsbyggnad i kvarteret Brännerigården samt Peder skomakares gård (Falleniuska gården) och gamla färgeriet i kvarteret Färgaren, allt i Eksjö

Eksjö norra stadsdel med sin synnerligen välbevarade träbebyggelse utgör en av landets märkligaste kulturhistoriska stadsmiljöer. Byggnaderna inom rubricerade område ingår i denna stadsdel. Deras yttre och inre har bevarat sin ålderdomliga prägel och är i en del fall från början av 1600-talet. Den yngsta byggnaden är en stenbyggnad uppförd år 1900.

I skrivelse den 2 september 1976 har Jönköpings läns museum anhållit om byggnadsminnesförklaring av de aktuella byggnaderna, vilka ägs av Eksjö kommun. Upprättade förslag till skyddsföreskrifter har av kommunstyrelsen godkänts den 30 juni 1976. Kulturnämnden har den 9 maj 1978, § 87, meddelat "att nämnden har intet att erinra mot byggnadsminnesförklaringen." Byggnadsnämnden har den 28 juni 1978, § 106, meddelat "att nämnden inte har någon erinran mot byggnadsminnesförklaringen."

Byggnaderna bevarar egenarten hos en gången tids byggnadsskick och är med hänsyn därtill att anse som synnerligen märkliga. På grund härav förklarar länsstyrelsen jämlikt 1 § lagen om byggnadsminnen byggnaderna - som närmare anges nedan - för byggnadsminnen och meddelar i samband härmed jämlikt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter, vilka ej bedömts medföra att pågående användning av byggnad eller område avsevärt försvåras.

Kopparslagaren 4, museet (träbyggnad, karta bilaga 2)

Byggnaden är troligen uppförd i mitten av 1800-talet. Den användes ursprungligen som garveri. Under 1940-talet tjänstgjorde byggnaden som matsal, kök och vaktmästarebostad åt konfektionsfabriken Kaboms filial. Från år 1968 har övervåningen tagits i anspråk för museiutställningsändamål medan undervåningen utnyttjas som vandrarhus.

Skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden må ej utan länsstyrelsens samtycke rivas, flyttas eller eljest till sitt yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. Arbeten i byggnadens inre, som medför förändring av befintlig rumsindelning eller ingrepp i byggnadsstommen eller äldre inredningsdetaljer, skall utföras i enlighet med av länsstyrelsen granskade och godkända förslag.
3. Byggnaden skall ägnas för dess bestånd erforderligt löpande underhåll.

Kopparslagaren 4, tegelbyggnaden, (karta bilaga 2)

Byggnaden är uppförd år 1900. Den tjänstgjorde ursprungligen som garveri. Under 1940- och 1950-talen användes den som fabrikslokal för Kabom konfektionsindustri. Därefter har det varit skiftande användningssätt. Från år 1968 används byggnaden som museilokal.

Skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden må ej utan länsstyrelsens samtycke rivas, flyttas eller eljest till sitt yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaden skall ägnas för dess bestånd erforderligt löpande underhåll.

Kopparslagaren 4, magasinet (träbyggnad, karta bilaga 2)

Byggnaden uppfördes förmodligen under mitten av 1800-talet. Enligt stadsplanekarta fanns den på plats år 1876. Den har sannolikt tjänstgjort som garverimagasin.

Skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden må ej utan länsstyrelsens samtycke rivas, flyttas eller eljest till sitt yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. Byggnaden skall ägnas för dess bestånd erforderligt löpande underhåll.

Kopparslagaren 1 och 4, markområde, (karta bilaga 2)

Det aktuella markområdet utgörs av ej bebyggd mark på Kopparslagaren 1 och 4.

Skyddsföreskrift:

Markområdet må ej utan länsstyrelsens samtycke bebyggas eller bli föremål för väsentlig förändring.

Kopparslagaren 2, Fornminnesgården, (karta bilaga 2)

Kringbyggd gård i trä, som i sina äldsta delar är från 1620. Den äldste kände ägaren av gården är Håkan Larsson-Bijtare som år 1655 var ca 63 år gammal. Gården har varit en kopparslagaregård, där samma hantverk bedrivits i generationer. Från år 1924 kallas gården Fornminnesgården och är Eksjö fornminnes och hembygdsförenings museigård.

Skyddsföreskrifter:

1. Byggnaderna må ej utan länsstyrelsens samtycke rivas, flyttas eller eljest till sitt yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. Arbeten i byggnadernas inre, som medför förändring av befintlig rumsindelning eller ingrepp i byggnadsstommen eller äldre inredningsdetaljer, skall utföras i enlighet med av länsstyrelsen granskade och godkända förslag.
3. Byggnaderna skall ägnas för deras bestånd erforderligt löpande underhåll.
4. Till Kopparslagaren 2 hörande obebyggd mark må ej utan länsstyrelsens samtycke bebyggas eller bli föremål för annan väsentlig förändring.

Brännerigården 2, magasinsbyggnad (träbyggnad, karta bilaga 2)

Byggnadsåret är okänt. Byggnaden flyttades från Ränneslätt till nuvarande plats i slutet av 1800-talet. På Ränneslätt tjänstgjorde byggnaden som furagemagasin åt grenadjärkåren.

Skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden må ej utan länsstyrelsens samtycke rivas, flyttas eller eljest till sitt yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. Arbeten i byggnadens inre, som medför förändring av befintlig rumsindelning eller ingrepp i byggnadsstommen eller äldre inredningsdetaljer, skall utföras i enlighet med av länsstyrelsen granskade och godkända förslag.

3. Byggnaden skall ägnas för dess bestånd erforderligt löpande underhåll.

4. Till Brännerigården 2 hörande obebyggd mark må ej utan länsstyrelsens samtycke bebyggas eller bli föremål för väsentlig förändring.

Del av Färgaren 3, Peder skomakares gård (Falleniuska gården) och magasinsbyggnad

Den nu aktuella delen av Färgaren 3 utgörs av fastighetens södra del och har markerats på karta, som tillhör detta beslut (bilaga 3). Bebyggelsen utgörs av träbyggnader, vars äldsta delar troligen är från 1600-talet. År 1687 beboddes gården av Peder Hansson, skomakare, som var skomakarskråets i Eksjö förste älderman. Efter hans död år 1697 bedrev hans änka skomakeriet ett stycke in på 1700-talet. Möjligen kan den lilla magasinsbyggnaden vara den gamla skomakareverkstaden.

Skyddsföreskrifter:

1. Byggnaderna må ej utan länsstyrelsens samtycke rivas, flyttas eller eljest till sitt yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.

2. Arbeten i byggnadernas inre, som medför förändring av befintlig rumsindelning eller ingrepp i byggnadsstommen eller äldre inredningsdetaljer, skall utföras i enlighet med av länsstyrelsen granskade och godkända förslag.

3. Byggnaderna skall ägnas för deras bestånd erforderligt löpande underhåll.

4. Till fastighetsdelen hörande obebyggd mark må ej utan länsstyrelsens samtycke bebyggas eller bli föremål för väsentlig förändring.

Del av kv Färgaren 3 och del av stadsäga 400, gamla färgeriet med magasinsbyggnad

De nu aktuella delarna av Färgaren 3 och stadsäga 400 utgörs av respektive fastigheters norra del i enlighet med markering på karta, som tillhör detta beslut (bilaga 3). Bebyggelsen utgörs av träbyggnader, som troligen är från början av 1800-talet. De har tjänstgjort som ångfärgeri. Färgeriet drevs fram till början av 1950-talet. Därefter har byggnaderna använts som förråd.

Skyddsföreskrifter:

1. Byggnaderna må ej utan länsstyrelsens samtycke rivas, flyttas eller eljest till sitt yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. Arbeten i byggnadernas inre, som medför förändring av befintlig rumsindelning eller ingrepp i byggnadsstommen eller äldre inredningsdetaljer, skall utföras i enlighet med av länsstyrelsen granskade och godkända förslag.
3. Byggnaderna skall ägnas för deras bestånd erforderligt löpande underhåll.
4. Till de aktuella fastighetsdelarna hörande obebyggd mark må ej utan länsstyrelsens samtycke bebyggas eller bli föremål för väsentlig förändring.

Enligt 14 § tredje stycket lagen om byggnadsminnen länder detta beslut till efterrättelse utan hinder av förd klagan.

Besvärshänvisning - se bilaga 1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Sven af Geijerstam jämte ledamöterna Ingvar Andersson, Stig Andersson, Herbert Johansson, Ivan Johansson, John Johansson, Nils Jonsson, Rune Kling, Björn Leifland, Axel Ljungberg, Erik Magnusson, Nils-Yngve Nilsson och Nils Rigmark samt inträdande suppleanterna Henry Josefs-son och Evert Svensson.

I den slutliga handläggningen deltog även tf länsråd Lars-Eric Nettermark, förste länsassessor Håkan Bredin, byrådirektör Karl Anton Anderson och länsantikvarie Per-Olof Ringquist, föredragande.

Sven af Geijerstam
Sven af Geijerstam

Per-Olof Ringquist
Per-Olof Ringquist

BESVARHÄNVISNING

Den som vill klaga över detta beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos kammarrätten i Jönköping.

Besvärshandling skall ha inkommit till kammarrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet.

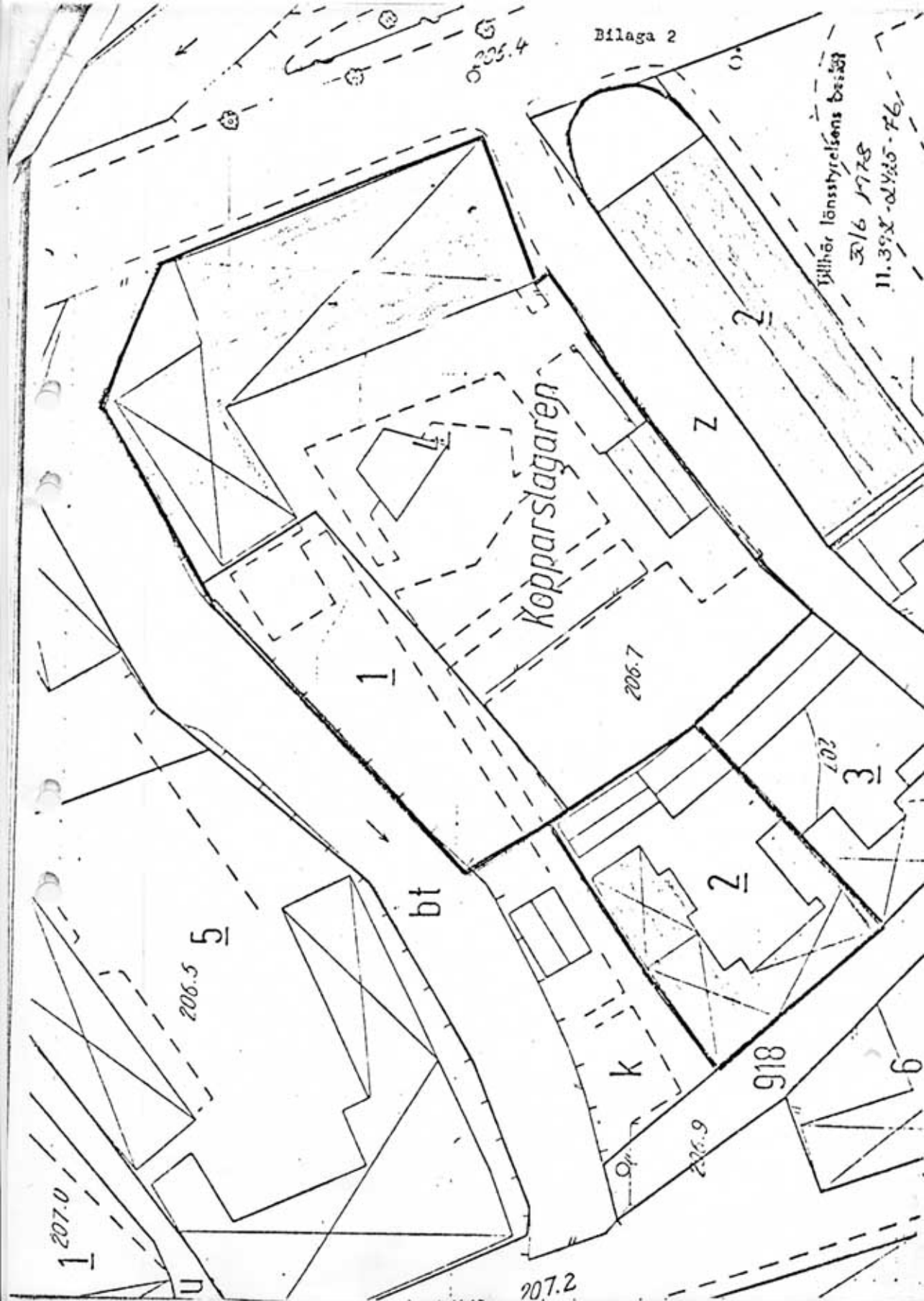
I besvärshandlingen, som skall vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller hans ombud, skall anges det beslut mot vilket talan förs (länsstyrelsens namn, dag för beslutet och diarienummer), vilken ändring som yrkas samt de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör vidare uppgi bevis som han vill åberopa och vad han vill styrka med varje särskilt bevis.

Klaganden bör i besvärshandlingen uppgi namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer.

Skickas besvärshandlingen med posten skall försändelsen adresseras till: Kammarrätten i Jönköping, Box 564, 551 02 Jönköping.

Tillhör lönsstyrelsens besitt
3/6 1978
11.39X-01415-76

Kopparslagaren

1 207.0

206.5 5

1

bt

206.7

k

2

207

3

918

206.9

207.2

6

u

206.2

Bilaga 3

379

bu

207.4

3

Fargaren

400

203.0

206.8

397

ad

201.7

1

Trädgårdsmästaren

Tillhör länstyrelsens besigt
30/6 1775
N. 372-2425-76

10
12
9

